

Door de beekdalen van de Voer en de Berwinne

Auteur: Charles Aerssens

Grenzeloos Wandelen

Het grensgebied rondom Eijsden, Mesch en het Vlaams getrouwe Moelingen wordt gevormd door de Nederlandse en Belgische Voerstreek, die naadloos in elkaar overgaan. Het is een kleinschalig gebied voor een verrassende en afwisselende rondwandeling, waar tussen de beekdalen van de Voer en de Berwinne een gevarieerd coulisselandschap ligt met akkers weilanden en boomgaarden. Het is ook het gebied waar in de vroege morgen van 12 september 1944 vanuit België de bevrijding van Nederland begint, als de allereerste militairen van de 30ste Amerikaanse Infanterie Divisie Old Hickory de Nederlands-Belgische grens bij Mesch oversteken. Na vertrek vanaf station Eijsden wandelen we met een klimmetje en afdaling door België naar Mesch. Dan voert de route ons door het beekdal van de Berwinne naar het Vlaamse Moelingen om van hier onder de A2 door naar het buurtschap Laag-Caestert met Kasteel Eijsden te wandelen. Dan keren we terug naar het vertrekpunt. Op de route maken we gebruik van de markeringen van het grensoverschrijdende plaatselijke wandelroutenetwerk, het Krijtlandpad en het Pelgrimspad.

Routebeschrijving

1. Vertrek- en eindpunt is het station in Eijsden, waar op het Stationsplein een opmerkelijk infopaneel staat over de vlucht de Duitse Keizer Wilhelm II aan het einde van de Eerste Wereldoorlog. We verlaten de parkeerplaats, gaan rechtsaf en steken de overweg over. Meteen slaan we linksaf de Joseph Partounsstraat in langs de buitenwijk van Eijsden. We volgen hier de markering van het Krijtlandpad! De Joseph Partounsstraat gaat rechthoekig over in een voetpad tot we op de Beezenpol uitkomen. We slaan rechtsaf langs de parkeerplaats om dan verderop op de Y-splitsing rechtsaf de Parallelweg te volgen. Deze komt uit op de Boomkensweg, waar we naar rechts aanhouden. In de flauwe bocht naar links gaat de route rechtsaf de Hutweg in. We negeren het weggetje aan de rechterzijde en komen aan het einde van de Hutweg uit bij de R.K. Kerk Maria Ten Hemelopneming in het buurtschap Mariadorp, tijdens de WOI gebouwd in een typische bouwstijl als arbeiderswijk bij de Maastrichtse Zinkwit Maatschappij. Hier in Mariadorp gaat de route rechtsaf over de Rijksweg en we steken de A2 over. Nu volgen we meteen het pad links door het bosje. Op het asfalt gaat de route even naar rechts om dan bij de eerste mogelijkheid linksaf het karrespoor te volgen de helling van de Ezelsweg op. Op de eerste afslag wandelen we naar rechts met mooie vergezichten op het dorp Mesch, het Voer- en Maasdal. We blijven op hoogte tot aan de haarspeldbocht op de Heiweg. We volgen het asfalt linksaf en bereiken na de bocht het particuliere natuurgebiedje De Waardhoff.

2. Door het draaihekje komen we in het natuurgebied De Waardhoff en volgen het paadje door het beboste perceel tot we na het hek op de Steenbergweg uit komen. We klimmen naar links door de markante holle weg tot we bij KNP14 en wegwijk komen. Rechtsaf passeert de route Grenspaal 29 en wandelen we naar KNP15 bij het kapelletje Trichterbeeldje. We dalen rechtsaf tot op de kruising bij KNP16. Rechtsaf gaat het in de richting van het dorp Mesch. Bij KNP13 bereiken we de bebouwing van Mesch. Aan de rechterzijde passeren we de typisch Limburgse boerderij met binnenhof 'Op den Dries'. De route gaat linksaf door de Bovenstraat en over het riviertje de Voer. Dan rechtsaf door de Red Horse straat, waar we naar rechts aanhouden door het voetgangerspaadje De Breul. We komen in de Burg. Jos Duijnsenstraat, die we oversteken en rechtdoor het voetgangersteegje volgen tot op de Gijzegraaf bij KNP11. Even rechtsaf komen we aan het oorlogsmonument, opgericht ter herinnering aan de bevrijding van Mesch, waar op 12 september 1944 de Amerikaanse bevrijders als eersten Nederland binnenkwamen.
3. Bij dit monument gaat de route linksaf richting KNP2 en we laten al klimmend de bebouwing achter ons. We komen in open landbouwgebied en wandelen voorbij Grenspaal 36B en Grenspaal 35 langs het wegwijk, waar infanterist Leonard Hoffman als eerste Amerikaanse soldaat op Nederlandse bodem gesneuveld is in WOII. Het onverharde karrenspoor komt uit op de N627, de Rue de Battice. We volgen deze doorgaande weg rechtsaf tot we voorbij de markeringspaal 507 van het ondergrondse leidingnet linksaf over de veldweg het beekdal van de Berwinne bereiken, die hier door het open landschap meandert. We steken de Voerenstraat over en komen door het coulisselandschap uit op een wegsplitsing bij een Mariakapelletje, gelegen in een door een meidoornhaag omgeven hofje. Even linksaf en meteen opnieuw linksaf over het traject van het Pelgrimspad tot we weer op de Voerenstraat uitkomen. De route gaat hier even naar rechts en dan bij de routemarkering linksaf richting KNP2 te gaan. We wandelen langs de achterzijde van de Orsmolen, een voormalige ontmantelde watermolen aan de Berwinne. We steken de Berwinne over en komen in een kalkrijk hellingbos. Een stevige klim brengt ons naar een plateau, waar we bij de brede onverharde weg scherp naar rechts afdalen door een holle weg. Zo komen we op de N653, de Viséweg uit bij de eerste huizen van Moelingen. De route gaat naar rechts. Direct na nr.33 slaan we linksaf en volgen de markering richting KNP2. Meteen met de bocht mee naar rechts bereiken we KNP2 bij het bruggetje over de Berwinne.
4. Bij KNP2 steken we de Berwinne over en lopen het straatje (Driesch) uit tot op de T-splitsing met de parkeerplaatsen. Hier gaat de route bij KNP3 linksaf en met de bocht naar rechts wandelen we nu op de Schansweg voorbij aan een grote parkeerplaats. Na 400 meter komen we aan de bewaakte spoorwegovergang van het treintraject van Eijsden naar Visé. Even verderop wijst de bempaal ons de richting scherp rechtsaf naar KNP4. We volgen het onverharde pad langs de spoorbaan en onder het viaduct van de E25 door. Direct achter het viaduct komen we op een driesprong met bankje. We wandelen hier rechtsaf over de Kapelkesstraat tot aan de eerste mogelijkheid om linksaf te slaan. Het smalle voetpad (Grub) voert met een ruime bocht rond een boerderijcomplex om dan naar rechts als brede veldweg door het open landschap westwaarts te gaan. Aan het einde komen we bij een wegwijk op het bomenlaantje van de De la Mragellalaan. Hier staat ook bij KNP4. We volgen dit bomenlaantje naar rechts en passeren allereerst het statig monumentaal landhuis Reinickenshof met prachtige voorgevel en schitterende tuin. Verderop komen we in het buurtschap Laag-Caestert.

5. Meteen na het bruggetje over het riviertje de Voer wandelen we naar links in de richting van de voormalige zaagmolen, een van de twee watermolens in Laag-Caestert. We volgen er het Voerenvoetpad, dat op de oever van de Voer loopt. Met een bocht naar rechts wandelen we door een beukenlaantje richting Kasteel Eijsden. Zo komen we op het voorplein met vijverpartij bij het door een gracht omgeven Kasteel Eijsden en de kasteelhoeve aan de rechterzijde. Het loont de moeite even door het aangrenzende park te wandelen, dat rond 1900 is aangelegd door de indertijd beroemde Franse tuinarchitect Achille Duchêne (1866-1947). Door het poortgebouw verlaten we Kasteel Eijsden en steken de Graaf de Geloeslaan recht over langs KNP5. Deze brede met machtige bomen omzoomde oprijlaan naar Kasteel Eijsden wandelen we helemaal uit tot op een vijsprong waar naast de oprijlaan ook de wegen Kruisstraat en Caestertstraat op uitkomen bij een Mariakapel met een wegwijk. Hier volgen we links langs het wegwijk de Caestertstraat met de roodgele markering van het Krijtlandpad. Aan het einde van deze straat zien we aan de rechterzijde het Stationplein en zijn we op het eindpunt, waar we de wandelroute gestart zijn.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

15 km

Start- en eindpunt

Station Eijsden

Stationsplein 9

6245 AE Eijsden

Parkeerplaats

o Station Eijsden, Stationsplein 9, 6245 AE Eijsden

Openbaar vervoer

o Station Eijsden, Stationsplein 9, 6245 AE Eijsden

Horeca onderweg

o Café The Saloon, Ingenieur Rocourstraat 12, 6245 AD Eijsden

o Café 't Piepke, Kerkplein 22, 6245 KH Mesch

o Brasserie De Berwien, Withuisstraat 2, B - 3790 Moelingen

o Op enkele punten onderweg zijn banken en picknickplaatsen ingericht.

Achtergrondinformatie

Infopaneel 'De vlucht de Duitse Keizer Wilhelm II'

Op het station Eijsden komt op zondag 10 november 1918 aan het einde van WO I de trein van de Duitse Keizer Wilhelm II aan. De keizer zelf is met zijn gevolg per auto vanuit het Belgische Spa naar het station gereden om de trein op te wachten in afwachting van zijn asielaanvraag aan Nederlandse regering en Koningin Wilhelmina in het neutrale Nederland. Als het asiel is goedgekeurd vertrek de trein met de keizer van Eijsden via Maastricht, Venlo, Nijmegen en Arnhem naar Maarn. Na aankomst in Maarn krijgt Wilhelm II voorlopig onderdak in Kasteel Amerongen. Hij zal Nederland nooit meer verlaten en overlijdt in 1941 in Huis Doorn, een klein kasteeltje op de Utrechtse heuvelrug dat hij vanaf 1920 permanent bewoont.

Mesch

Dir meest zuidelijk gelegen dorp van Nederland kent een rijke historie. Karel de Grote (768-814) bouwde hier voor zijn vele reizen tussen Aken, Luik, Tongeren en Nijmegen een rustpunt in de vorm van een villa, Manderveld of Meschawa genoemd, vermoedelijk op de plaats waar nu de Meschermolen staat. Vandaar wellicht de huidige naam Mesch. Mesch wordt al in 882 in de annalen vermeld. Maar de nederzetting is echter al veel ouder. Aan de rand van Mesch is op de Steenberg een Romeinse begraafplaats aangetroffen. En bij opgravingen in 1979 en 1986 zijn in de omgeving van de Steenbergweg zelfs vuurstenen voorwerpen uit de prehistorie gevonden. Het materiaal wordt op een ouderdom van 12.000 jaar geschat. Men vermoedt dat rendierjagers hier een uitkijkpost annex werkplaats hebben gehad. Van het jaar 1000 tot de Franse bezetting in 1794 was Mesch een kleine Rijksheerlijkheid onder gezag van de Keizer van het Heilige Roomse Rijk en genoot daardoor bijzondere bescherming. Na de Franse Revolutie wordt Mesch een zelfstandige gemeente, tot zij in 1943 bij de Gemeente Eijsden wordt gevoegd. Bij Mesch stroomt het riviertje de Voer Nederland binnen.

Oorlogsmonument Mesch

Aan de Grijzegraaf in Mesch staat een oorlogsmonument, dat is geplaatst ter herinnering aan de bevrijding van Mesch op dinsdag 12 september 1944. In de vroege ochtend van die dag krijgt het 1e bataljon van het 117e regiment van de 30ste Amerikaanse infanteriedivisie 'Old Hickory' opdracht om, zonder cavaleriesteun van de 113e Cavaleriegroep 'Red Horse', op te trekken richting Mesch. Komend vanuit het zuiden stuiten de manschappen onder commando van Captain Kent tussen Grenspaal 34 en 36 voorbij de Nederlandse grens op hevige tegenstand. Ze moeten een open vlakte oversteken, terwijl de Duitsers vanuit hun stellingen aan de rand van Mesch vrij zicht hebben. De felle strijd duurt enkele uren, waarbij de eerste Amerikaanse soldaat, infanterist Leonard Hoffman uit Pennsylvania, sneuvelt op Nederlandse bodem bij Grenspaal 35. Maar de Duitsers lijden flinke verliezen met een aantal doden en een aanzienlijk aantal gewonden. Kort na 14.00 uur komen de eerste bevrijders via de Bovenste- en Onderste Berneauweg en over de Moelingenweg Mesch binnen. Mesch is daarmee het eerste Nederlandse dorp dat door de geallieerden bevrijd is!

Moelingen

Het is het meest westelijke Vlaamsgertouwe dorp van de Voerenstreek tegen de grens met Nederland, gelegen in het Maasdal. Door Moelingen stroomt het riviertje de Berwinne, die iets verder westwaarts uitmondt in de Maas, maar regelmatig in Moelingen buiten haar oevers treedt en voor veel overlast kan zorgen. Tot aan de Franse Revolutie maakt Moelingen deel uit van het Graafschap Dalhem. Bij de annexatie van de Zuidelijke Nederlanden door de Franse Republiek behoort Moelingen vanaf 1795 tot het toen gevormde Ourthe Departement. Na de Franse tijd wordt het opnieuw Nederlands grondgebied en vanaf 1830 na de Belgische onafhankelijkheid valt Moelingen onder de provincie Luik. Tijdens WO I op 5 augustus 1914 steken Duitse soldaten het dorp in brand, als wraak voor vermeend verzet van zogenaamde francs-tireurs en vier inwoners worden vermoord. Een groot deel van de bevolking vlucht naar Nederland. Op 10 november 1918 steekt vanuit Moelingen de Duitse keizer Wilhelm II per auto de grens over naar Eijsden in het neutrale Nederland.

Kasteel Eijsden

Voordat het Kasteel Eijsden in 1636 wordt gebouwd, staat er al een versterkt huis dat in de vroege middeleeuwen eigendom is van de Prins-Bisschoppen van Luik. In 1334 schenkt hertog Jan III van Brabant deze 'Den hof tot Esde' aan de Heren van Valkenburg. Door erving en uithuwelijking gaat het later over aan de Familie De La Margelle, die in 1636 de oude hof vervangt door het huidige omgrachte kasteel in Maaslandse Renaissancestijl, met gevels die alle rijkelijk zijn voorzien met banden van Namense steen afgewisseld met rode bakstenen, vensteromlijstingen en een kroonlijst van Namense steen. In 1767 tot 1770 wordt het interieur verbouwd en aangepast met stucversieringen en betimmeringen in Lodewijk XV-stijl op de begane grond en geschilderde bovendeurstukken in de eetzaal. Bij de verbouwing in 1881-1886 worden dakerkers toegevoegd, de spits van de hoektoren vernieuwd en het traptorentje van de knobbelspits voorzien. De zuidgevel kreeg hardstenen kruisvensters en de kroonlijst werd gedeeltelijk vernieuwd. De ingang van het kasteel wordt ook vernieuwd in Neo-Renaissancestijl en het poortgebouw met voorhof worden gerestaureerd. Na de Familie De La Margelle komt het Kasteel Eijsden in bezit van de familie De Geloës, waarvan de laatste vrouwelijke afstammelingen van de tak De Geloës d'Eysden, Marie gravin de Geloës d'Eysden (1881-1956), in 1902 trouwt met Marcel Graaf de Liedekerke de Pailhe (1875-1931). Het is nu dat hun kleinzoon nog steeds het kasteel bewoont.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50